

Odpovědnost za škodu

Jestliže škoda na majetku žalobce byla způsobena fyzikálními vlivy určitého zařízení sloužícího k provozování vlečky, její provozovatel odpovídá za škodu podle § 420a odst. 2 písm. b) obč. zák., a to bez ohledu na to, zda samotný původ těchto fyzikálních vlivů pochází z provozu na vlečce nebo se na zařízení vlečky dostává z jiné trati.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 25 Cdo 484/2013, ze dne 26.8.2014)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně Obce K., se sídlem úřadu v K., zastoupené JUDr. P.R., advokátem se sídlem v O., proti žalované Č.c., a. s., se sídlem v M., zastoupené JUDr. H.H., advokátkou se sídlem v P., o 134.667,- Kč s přísl., vedené u Okresního soudu v Přerově pod sp. zn. 7 C 547/2009, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě - pobočky v Olomouci ze dne 25. října 2012, č. j. 12 Co 223/2012-272, tak, že rozsudek Krajského soudu v Ostravě - pobočky v Olomouci ze dne 25. října 2012, č. j. 12 Co 223/2012-272, a rozsudek Okresního soudu v Přerově ze dne 2. listopadu 2011, č. j. 7 C 547/2009-227, ve znění usnesení ze dne 26. 1. 2012, č. j. 7 C 547/2009-233, a opravného usnesení ze dne 18. 6. 2012, č. j. 7 C 547/2009-250, se zrušují a věc se vrací Okresnímu soudu v Přerově k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Okresní soud v Přerově rozsudkem ze dne 2. listopadu 2011, č. j. 7 C 547/2009-227, ve znění usnesení ze dne 26. 1. 2012, č. j. 7 C 547/2009-233, a usnesení ze dne 18. 6. 2012, č. j. 7 C 547/2009-250, zamítl žalobu na náhradu škody požadované ve výši 134.667,- Kč za poškození hromosvodů a rozvodů plynu a vody nadměrnou korozí způsobenou únikem tzv. bludných proudů z vlečkové koleje, jejímž provozovatelem je žalovaná. Soud vyšel ze zjištění, že vlečkové koleje navazují na hlavní trať, zdrojem bludných proudů je provoz elektrické trakce na hlavní trati a jejich pronikání na vlečku je umožněno vodivým propojením mezi kolejnicemi hlavní trati a vlečky. Soud dospěl k závěru, že případná škoda způsobená bludnými proudy není vyvolána zvláštní povahou provozu na vlečce (§ 427 obč. zák.), neboť k působení bludných proudů dochází nezávisle na provozování či neprovozování vlečky a samotnou existenci vlečky nelze považovat za působení provozu dopravního prostředku, a není dána ani obecná odpovědnost podle § 420 obč. zák. za porušení právní povinnosti. Škoda nebyla způsobena ani provozní činností (§ 420a obč. zák.), neboť příčinou vzniku škody není provozování vlečky, z použití vlečky a z jakékoli činnosti na vlečce škoda spočívající v nadměrné korozi nevzniká, V daném případě bludné proudy vznikají z provozu na hlavní trati a nikoli samotným používáním vlečky, není tedy dána objektivní odpovědnost žalované za škodu. Žalovaná převzala do svého užívání vlečku, která byla řádně zkolaudována, a splnila i povinnost revize elektrických zařízení. Vodivé propojení bylo v rámci ochrany před nebezpečným stykem provedeno správně a technické provedení tohoto propojení nemá vliv na průnik a šíření bludných proudů. Žalovaná si počínala tak, aby ke škodě nedošlo a neporušila tak ani ust. § 415 obč. zák.

K odvolání žalobce Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozsudkem ze dne 25. 10. 2012, č. j. 12 Co 223/2012-272, rozsudek soudu prvního stupně v zamítavém výroku potvrdil, ve výroku o náhradě nákladů řízení jej částečně změnil a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Vyšel ze skutkového stavu zjištěného soudem prvního stupně a ztotožnil se i s jeho právním posouzením. Dovedil, že podle ustanovení § 420a písm. b) obč. zák. je škoda způsobena provozní činností, je-li

způsobena fyzikálními či chemickými vlivy, které mají svůj původ v provozu žalovaného, avšak v dané věci bylo prokázáno, že bludné proudy jsou fyzikálním vlivem provozu na hlavní trati, nikoliv na zařízení provozovaném žalovanou. Nejedná se tedy o situaci, že by škodu způsobila sama existence provozního zařízení, které vyvíjí škodlivý vliv na okolí ve smyslu rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 3113/2006, a žalovaná neporušila ani žádnou právní povinnost. K námitce žalobkyně, že v okolních obcích škoda nevznikla, nepřihlédl ve smyslu § 205a o. s. ř.

Tento rozsudek napadla žalobkyně dovoláním z důvodu nesprávného právního posouzení. Zásadní právní význam spatřuje ve výkladu ust. § 420a obč. zák., při němž se odvolací soud i soud prvního stupně odchýlili od judikatury Nejvyššího soudu. Podle znalce jedinou příčinou vzniku škody je vodivé propojení mezi kolejnicemi hlavní trati a kolejnicemi vlečky, existencí vlečky byla bludným proudům usnadněna cesta do teritoria obce, jde o škodlivý vliv samotné existence vlečky (bez ohledu na to, zda je na ní vyvíjena činnost či nikoli) a jde tedy o fyzikální vliv provozu žalované na okolí, přičemž zákon nevyžaduje, že škoda musí mít původ v provozu. Názor odvolacího soudu, že podle § 420a odst. 2 písm. b) obč. zák. odpovídá provozovatel za škodlivé účinky vyvolané výlučně aktivní činností provozu, je v rozporu s judikaturou Nejvyššího soudu (např. rozhodnutí sp. zn. 25 Cdo 3113/2006). Poukazuje na to, že již před soudem prvního stupně uvedla, že z obcí v podobné vzdálenosti od trati jako obec K. dochází pouze na jejím území k devastačním účinkům bludných proudů na kovové prvky vodivě spojené se zemí. Navrhla, aby dovolací soud zrušil rozsudek odvolacího soudu i soudu prvního stupně a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Vzhledem k tomu, že dovoláním napadené rozhodnutí bylo vydáno před 1. 1. 2013, postupoval Nejvyšší soud podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu, ve znění účinném do 31. 12. 2012 (srov. čl. II bod 7. zákona č. [404/2012](#) Sb.).

Ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., které přípustnost dovolání proti potvrzujícímu rozsudku odvolacího soudu podmiňuje zásadním právním významem napadeného rozhodnutí, bylo sice nálezem Ústavního soudu ze dne 21. 2. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 29/11, zrušeno uplynutím dne 31. 12. 2012, do té doby však bylo součástí právního řádu, a je tedy pro posouzení přípustnosti dovolání podaných do 31. 12. 2012 nadále použitelné (srov. nález Ústavního soudu ze dne 6. 3. 2012, sp. zn. IV. ÚS 1572/11).

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, účastníkem řízení, zastoupeným advokátem (§ 241 odst. 1 a 4 o. s. ř.), dospěl k závěru, že dovolání je podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. přípustné pro zásadní význam otázky výkladu ust. § 420a odst. 2 písm. b) obč. zák., která v rozhodování dovolacího soudu na obdobném skutkovém základě nebyla dosud vyřešena (§ 237 odst. 3 o. s. ř.).

Podle § 420a odst. 2 obč. zák. škoda je způsobena provozní činností, je-li způsobena

- a) činností, která má provozní povahu, nebo věcí použitou při činnosti,
- b) fyzikálními, chemickými, popřípadě biologickými vlivy provozu na okolí,
- c) oprávněným prováděním nebo zajištěním prací, jimiž je způsobena jinému škoda na nemovitosti nebo je mu podstatně ztíženo nebo znemožněno užívání nemovitosti.

Provozní činností ve smyslu § 420a obč. zák. se rozumí soustavně prováděná činnost, která je organizována v určitém provozu. Předpokladem odpovědnosti je určitá kvalifikovaná skutečnost, která byla příčinou vzniku škody; buď je to sama činnost, jež má provozní povahu, popřípadě věc při této činnosti použitá [písm. a)], nebo vyvolávajícím činitelem vzniku škody jsou fyzikální, chemické či biologické vlivy provozu na okolí [písm. b)]. Právní teorie i soudní praxe se shoduje v tom, že může jít o způsobení škody nejen přímo při aktivním provozu daného zařízení, ale i pouhou existencí provozního zařízení, které vyvíjí škodlivý vliv na okolí, a to bez ohledu na to, zda zařízení je v chodu či nikoliv (srov. Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol., Občanský zákoník I, Komentář,

1. vydání, Praha C.H.Beck, 2008, s. 1078, obdobně srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 3113/2006).

Jak vyplývá ze skutkových zjištění soudů nižších stupňů, bludné proudy pronikaly na území žalobkyně z vlečky v důsledku jejího vodivého spojení s hlavní tratí, na němž byl realizován provoz pomocí elektrické trakce. Vlastností vlečky, která umožnila pronikání bludných proudů na území žalobkyně, je její vodivost. Ačkoli zdrojem bludných proudů byl provoz elektrické trakce na hlavní trati, škodlivé fyzikální vlivy, jež se projevovaly v obci K., byly způsobeny vlečkou, která je dovedla až tam, kde škodí, a bez existence vlečky by v daném místě k masivnímu pronikání bludných proudů na území žalující obce nedocházelo. Jestliže škoda na majetku žalobkyně byla způsobena fyzikálními vlivy určitého zařízení sloužícího k provozování vlečky, její provozovatel odpovídá za škodu podle § 420a odst. 2 písm. b) obč. zák., a to bez ohledu na to, zda samotný původ těchto proudů pochází z provozu na vlečce nebo se na zařízení vlečky dostává z jiné trati.

Je tedy zřejmé, že z hlediska odpovědnosti za škodu podle § 420a odst. 2 písm. b) obč. zák. jde nejen o škodlivé působení provozu při jeho činnosti, ale i o působení provozního zařízení, jehož samotná existence má v daném místě škodlivý vliv na okolí.

Nelze proto přisvědčit názoru odvolacího soudu, že za škodu vzniklou působením bludných proudů v žalující obci není dána odpovědnost provozovatele vlečky za škodu způsobenou provozní činností podle § 420a obč. zák.

Jak vyplývá z výše uvedeného, rozhodnutí odvolacího soudu není z hlediska uplatněných dovolacích důvodů správné, dovolací soud proto rozsudek odvolacího soudu zrušil (§ 243b odst. 2 věta za středníkem o. s. ř.). Vzhledem k tomu, že důvody, pro které dovolací soud zrušil rozhodnutí odvolacího soudu, platí i na rozhodnutí soudu prvního stupně, zrušil dovolací soud i toto rozhodnutí a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 věta první o. s. ř.).

Právní názor vyslovený v tomto rozsudku je závazný. V novém rozhodnutí o věci samé rozhodne soud nejen o náhradě nákladů nového řízení a dovolacího řízení, ale znovu i o nákladech původního řízení (§ 243d odst. 1 část první věty za středníkem a věta druhá o. s. ř.).

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Náhrada škody](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Dražba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Insolvenční řízení a náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společenství vlastníků jednotek](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zemědělská půda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o zápůjčce, insolvence](#)
- [Promlčení a ochrana spotřebitele](#)
- [Pozůstalost](#)